

Разом із широким спектром можливостей ШІ породжує значні загрози, такі як: проблеми академічної доброчесності, недостатню цифрову інфраструктуру, низьку кадрову готовність, а також етичні та правові дилеми. Окремо слід наголосити щодо ризику дегуманізації освітнього процесу та зниження рівня міжособистісної взаємодії під час навчального процесу.

Для отримання позитивного ефекту подальша інтеграція ШІ у вищу освіту України потребує:

- розроблення комплексних інституційних політик та етичних регламентів;
- інвестицій у модернізацію цифрової інфраструктури;
- підвищення кваліфікації викладачів і створення сертифікаційних програм;
- налагодження міжнародного партнерства та обміну досвідом;
- формування законодавчої бази, що забезпечуватиме баланс між інноваційністю та безпекою.

Підсумовуючи слід зазначити: ШІ має потенціал стати ключовим чинником трансформації української вищої освіти. Його успішна інтеграція можлива лише за умови збереження принципів академічної доброчесності та гуманістичних цінностей вищої освіти. Технології ШІ слід розглядати не як альтернативу людській фаховій експертизі, а як інструмент посилення можливостей викладачів і здобувачів вищої освіти. Від здатності академічної спільноти адаптуватися до технологічних змін залежатиме якість і конкурентоспроможність української системи вищої освіти у майбутньому.

І. Побіженко

ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН З ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ДОСВІД ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АКАДЕМІЇ КУЛЬТУРИ

I. Pobizhenko

TEACHING THE DISCIPLINES ON USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE: EXPERIENCE OF KHARKIV STATE ACADEMY OF CULTURE

Інформаційно-комунікаційні технології дедалі активніше формують глобальний соціокультурний простір, змінюючи способи навчання, професійної діяльності й комунікації. У цьому контексті штучний інтелект (ШІ) стає ключовим інструментом цифрової трансформації освіти. Харківська державна академія культури є одним із провідних закладів, де впровадження технологій ШІ в освітній процес здійснюється системно, цілеспрямовано й з урахуванням специфіки гуманітарної підготовки. Зокрема, дисципліни «Штучний інтелект в інформаційно-документній діяльності» та «Штучний інтелект для різних галузей», розроблені для здобувачів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», репрезентують сучасний підхід до інтеграції цифрових технологій у зміст навчання. Їхня мета полягає у формуванні в студентів цілісного розуміння теоретичних основ, можливостей і обмежень застосування ШІ в інформаційно-комунікаційній сфері, а також у розвитку практичних навичок роботи з інтелектуальними сервісами.

Новизна цього освітнього підходу визначається органічним поєднанням технічних і гуманітарних компонент: студенти не лише опановують базові принципи машинного навчання та нейронних мереж, а й досліджують етичні, правові та культурні аспекти функціонування інтелектуальних систем. Таке поєднання сприяє

формуванню комплексного уявлення про цифрове суспільство й професійну місію фахівця інформаційної сфери.

Вагоме місце у навчальному процесі посідає практичне опанування популярних інструментів ШІ: ChatGPT, Claude, Gemini, Perplexity AI, а також систем машинного перекладу, OCR-розпізнавання, інтелектуального пошуку та створення чатботів. Студенти вчать аналізувати ефективність різних платформ, обирати оптимальні рішення для документознавчої, бібліотечної чи архівної діяльності. Значна увага приділяється проектно-дослідницьким методам: здобувачі освіти розробляють власні мініботи, створюють інфографіки на тему «Як ШІ змінює бібліотеки», готують есе про етичні дилеми використання ШІ та презентують результати тестування аналітичних інструментів. Такі форми діяльності сприяють розвитку критичного мислення, інформаційної культури та навичок колективної взаємодії.

Практичні заняття зорієнтовані на вивчення реальних професійних кейсів — від автоматизованого пошуку даних і аналізу медіаконтенту до створення інтелектуальних систем підтримки прийняття рішень (DSS). Завдяки цьому здобувачі освіти мають змогу застосовувати теоретичні знання у практичних умовах і водночас усвідомлювати потенціал ШІ як чинника інноваційного розвитку.

Викладання новітніх дисциплін у межах академії має також вагомий соціокультурний вимір. Ознайомлення студентів із технологіями ШІ розширює їхні можливості у сферах медіа, освіти, інформаційного менеджменту та сприяє становленню цифрової культури. Молодь демонструє високий рівень зацікавленості у взаємодії з інтелектуальними системами, що свідчить про зростання ролі цифрових компетентностей як складової сучасної культурної обізнаності.

Отже, досвід Харківської державної академії культури переконливо засвідчує, що інтеграція дисциплін, присвячених ШІ, є ефективним засобом формування нового покоління фахівців — креативних, технологічно грамотних і соціально відповідальних. Такий освітній підхід має не лише прикладне, але й стратегічне значення, оскільки забезпечує гармонійний розвиток особистості в умовах глобальної цифрової культури. Системне впровадження ШІ в навчальний процес підвищує якість професійної підготовки, стимулює творчий потенціал студентів і формує сучасний тип мислення, зорієнтований на інновації. Ця практика відповідає провідним тенденціям розвитку світового соціокультурного простору, де ШІ постає одним із ключових чинників гуманітарного прогресу.

Ю. Николь, Л. Ткач

ОСОБЛИВОСТІ ДОКУМЕНТУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Y. Nykol, L. Tkach

FEATURES OF DOCUMENTING BUSINESS ENTITIES

Ефективне документування є ключовим чинником організації управлінських, фінансових і правових процесів підприємницької діяльності. Документ як матеріальний носій інформації виступає не лише засобом фіксації фактів господарського життя, а й гарантією правового захисту інтересів підприємства, його партнерів та держави. Від якості організації документування залежить швидкість ухвалення рішень, рівень контролю за господарськими операціями та ефективність взаємодії між структурними підрозділами.